

Kaderbrief 2021

MET LEF EN LIEFDE RUIMTE MAKEN OM DE STAD VERDER TE BRENGEN

Geachte leden van de raad,

De afgelopen 3 jaar hebben we ons met lef en liefde ingezet voor Breda. Samen met de stad is het fundament versterkt voor een grenzeloze, groene en gastvrije stad. Met stevige ambities voor meer werk, meer woningen, passende zorg en dat met solide financiën. Voor u ligt de laatste kaderbrief van dit college. Niettemin moet er nog veel werk verricht worden. In deze brief worden de belangrijkste kaders geschetst voor de begroting 2022. Om tot een gedegen begroting 2022 te komen, moet een aantal zaken concreter worden uitgewerkt. Ook de onzekerheid van een nieuw regeerakkoord en de consequenties van Corona spelen daarbij een rol. Wel willen we met u het gesprek voeren over de belangrijkste kaders om te komen tot de begroting van volgend jaar.

Begin 2020 was daar ineens Corona en werd op een ongekende harde manier bevestigd dat de toekomst zich niet laat voorspellen. Hoewel die toekomst onzeker werd, werd de samenhang in de stad en dorpen tijdens de eerste lockdown ook zichtbaar en voelbaar. Saamhangigheid die ons trots maakte en liet zien dat Breda het - ook in crisistijd - samenbrengt.

Wij zien een veerkrachtige samenleving en vitale dorpen. Waarbij we goed in staat zijn gebleken in goed contact met sectoren, instellingen, ondernemers en onze inwoners het goede te doen om Corona het hoofd te bieden. Heel veel mensen hebben hiervan de effecten letterlijk aan den lijve ondervonden. Toch hebben we het grootste deel van ons reguliere werk gewoon kunnen uitvoeren. Misschien in aangepaste vorm of in een ander tempo maar het lukt goed om samen met de samenleving passende oplossingen te vinden voor complexe problemen. Wat wel duidelijk is, is dat de coronacrisis een ongekende impact op veel mensen heeft en had. Reden waarom niet alleen de Rijksoverheid, maar ook gemeente Breda al snel steunpakketten ontwikkelde. Breda deed en doet dat goed, zo blijkt uit het rapport van uw rekenkamer. We kwamen in actie voor ondernemers en inwoners die door de coronamaatregelen en de lockdown(s) hun inkomsten zagen wegvallen. We zochten vooral naar wat er wel kon, zoals de verruiming van de terrassen, het broodnoodfonds en de creatieve activiteiten voor Bredase jongeren onder de noemer Summervibes, WinterChills en meest recentelijk, Springbreak.

Naast alle mooie ontwikkelingen in de stad, de groei, nieuwe ontwikkelgebieden met mooie woningen en gezellige activiteiten, verenigingen en evenementen kennen we in de stad en haar dorpen ook problemen en uitdagingen. Zo zien we op verschillende plekken in de stad dat de sociale ontwikkeling onder druk staat en dat de veiligheidssituatie verslechtert. Elke wijk of buurt kent natuurlijk zijn eigen uitdagingen maar we kunnen en willen niet wegstijven voor verschillende knelpunten die zich in enkele wijken meer dan in andere wijken voordoen. 'Verbeter Breda' is een van de interventies die wij plegen om verbetering te krijgen. Maar we zullen oog moeten houden voor de tweedeling in de samenleving die zichtbaar is en mede door Corona meer aandacht vraagt.

Dit alles vraagt van ons een inventieve en flexibele aanpak bij het besturen van Breda. Het vraagt daarnaast om 'ruimte maken' in en voor de stad. En ook om genoeg ruimte om mee te kunnen bewegen met de actualiteit. We gaan er het komende jaar voor zorgen dat de basis op orde blijft en dat onze aangezette ambities zo goed mogelijk geborgd zijn. Zo kunnen we de stad met een gerust hart overdragen aan het nieuwe stadsbestuur in 2022 en laten we tegelijkertijd ruimte vrij voor nieuwe inzichten. Want, ook dat is 'Breda brengt het samen'.

LEESWIJZER

In deze kaderbrief schetsen we de ontwikkelingen in onze stad en wat we in 2022 met Breda van plan zijn. Allereerst geven we in deel 1 inzicht binnen welke kaders we de crisis als kans willen benutten om Breda nog sterker te maken. In deel 2 leggen we uit langs welke kaders we in 2022 concreet de vaart willen houden in de meerjarentrajecten en de Bredase ambities. In de bijlage geven we een voorlopig beeld van onze financiële positie.

DEEL 1 - BREDA SAMEN VERDER BRENGEN

De coronacrisis is ogenschijnlijk op zijn retour, maar ook de weg terug is er een met onzekerheden. Hoe gaat 2021 verder, wat 'doet' 2022? Ook is het nog onduidelijk wat de laatste Tweede Kamer verkiezingen voor ons als 9de stad

van Nederland gaan betekenen. Vragen die niet van vandaag op morgen te beantwoorden zijn, maar waar we wel actief op blijven monitoren en desgewenst op blijven bijsturen. In 2022 zullen wij eveneens een aanpak ontwikkelen voor die sectoren en personen die dat van ons vragen. Voorstelbaar is dat de effecten van corona nog lang voelbaar blijven op het gebied van armoede, schulden en ondersteuning van zwaar getroffen sectoren en instellingen. Als gemeente willen we zeker ondersteunen om zo snel als mogelijk de effecten achter ons te laten.

Actuele signaleringen uit de stad

Tijdens deze crisis zijn we continu in gesprek geweest en hebben we constant gemonitord op mogelijke verschuivingen binnen onze samenleving. Een aantal doelgroepen verdient extra aandacht de komende tijd. Door de coronacrisis hebben jongeren elkaar lang niet kunnen ontmoeten, niet op school, niet in de kroeg en, tot voor kort, niet op de sportclub. We proberen deze groep zo veel mogelijk te ondersteunen en zijn scherp op de effecten die Corona bij hen heeft nagelaten. Jongeren kunnen met hun vragen over werk, studie en geld bijvoorbeeld terecht bij Breday. Dit continueren wij bij behoefte. Ook in onze Stadsprogrammering (BredaBuiten) zal er extra aandacht aan hen besteed worden en kijken we of dit in 2022 een vervolg kan krijgen.

Van een aantal sectoren weten we dat ze het zwaar hebben gehad en dat het naar verwachting ook de komende tijd nog zwaar voor hen zal blijven. Bijvoorbeeld horecaondernemers en veel culturele instellingen gaan nog steeds gebukt onder een aantal beperkingen en een inmiddels hoog opgelopen financiële druk die, zodra de noodsteun van het Rijk stopt, binnen de sector nog veel teweeg kan gaan brengen. Bijvoorbeeld de cultuursector: voorstellingslocaties waren voornamelijk dicht of draaiden op een minimale bezetting, net als onze musea. Onze makers, het hart van onze lokale cultuursector, een van de motoren van onze stad, waarvan de inkomsten al niet fors waren, zijn door de pandemie extra hard geraakt in hun mogelijkheden om te ontwikkelen. We verwachten dat het nog een tijd zal duren voor deze groepen en instellingen weer op het niveau van begin 2020 zullen zijn. Dit is voor ons het referentiekader voor 2022. Waarbij we extra aandacht hebben voor jong afgestudeerde culturele makers. We zetten samen met de binnenstad partners en Breda Marketing in om bij de beste binnensteden van Nederland te blijven horen. Waarbij we echt van place to buy' naar 'place to be' willen. De zwaar geraakte evenementen sector vraagt ook om extra aandacht en zullen wij actief blijven benaderen en ondersteunen waar mogelijk.

Verder werd het nog duidelijker dat het voor een stad als Breda belangrijk is om te kunnen beschikken over voldoende bruikbare buitenruimte voor recreatie, kunst en cultuur en recreatie. Onze parken en recreatieplassen zaten geregeld vol. En dat is logisch, want ruim dertig procent van de Bredanaars heeft geen eigen tuin. We gaan daarom blijvend creatief om met de beschikbare buitenruimte en kijken ook waar we extra ruimte kunnen maken. Ook dit benutten we als een kans om andere sectoren te verbinden aan deze veranderende behoefte. Bijvoorbeeld door uitbreiding van de Blind Walls Gallery of door het openstellen van publiek toegankelijk erfgoed. Dit alles levert meteen een mooie en versnelde bijdrage aan onze ambitie om de eerste stad in een park te zijn.

Ontmoeten

Eenzaamheid is door Corona een groter gespreksonderwerp geworden. Dat raakt verschillende groepen. Bijvoorbeeld ouderen die alleen zijn maar ook mensen met een GGZ-achtergrond. Deze groepen verdienen de aandacht om weer volledig mee te doen in onze samenleving. Ook is er tijdens de corona crisis extra aandacht geweest voor de opvang van dak en thuislozen en hebben we ook groepen opgevangen die we normaal niet opvangen. Dat heeft ons inzicht gegeven in onder meer de verslavingsproblematiek die speelt bij midden- en oost Europeanen. Ook die aanpak zetten we komend jaar voort.

Buurt en wijkcentra zijn belangrijke punten van ontmoeting. Middels speciale subsidies hebben we de kosten de afgelopen tijd kunnen delen. Na de crisis moet er ook aandacht zijn voor vrijwillige besturen die lang stil hebben gelegen en waarvan het niet altijd zeker is dat men hiernaartoe terug keert. We willen voldoende kracht bijzetten om dit overeind te houden.

Maar de crisis heeft ook voor versnelde transities gezorgd. Digitalisering heeft ons gedurende de pandemie doen inzien dat we overal kunnen werken (en daardoor ook overal kunnen wonen). Het heeft ons enorm geholpen elkaar te blijven opzoeken, niet alleen met het thuiswerken maar ook privé. Deze stroomversnelling was alleen mogelijk door deze urgentie situatie en zal ook na de crisis nog veel invloed hebben op onze manier van werken en leven. In 2022 zal digitalisering binnen verschillende thema's terugkomen. Dit geldt ook voor de gemeentelijke organisatie.

De ontwikkeling van de organisatie

Breda is een grote stad met complexe uitdagingen. Dit betekent dat de organisatie zich ook steeds zal moeten aanpassen, om deze veranderingen te kunnen blijven accommoderen. Dat begint bij goed in verbinding zijn met de inwoners en partners in de stad en de dorpen. Want voor hen willen we verschil maken, elke dag weer. Daarnaast gaan we in 2022 verder met het innoveren van onze werkwijzen om de ontwikkeling van de stad te kunnen blijven aanjagen en faciliteren. Dat willen we doen vanuit een zo divers en inclusief mogelijke organisatie. Ook zetten we stappen in het verder professionaliseren van de organisatie. Denk hierbij aan het ontwikkelen van een langjarige strategische investeringsagenda, het beter op orde krijgen van de zakelijke kant van de samenwerking met de partners door het opdrachtgeverschap te versterken en het verder digitaliseren van onze werkwijzen, vanzelfsprekend met aandacht voor de issues rond privacy en (digitale)veiligheid die daarbij horen.

Toekomstverkenning

We willen als Breda sociaaleconomisch versterkt uit de crisis komen. Vanuit dat perspectief maken we een lange-termijnagenda. Samenwerken met VNG, G40 en het Rijk is hierin essentieel, maar we zijn niet bang om waar nodig ook onze eigen koers te varen.

De samenleving hoeft gelukkig niet opnieuw te beginnen, maar het is nu wel het moment voor maatschappelijke innovatie. Die gaat hand in hand met wat al in gang is gezet, want ook tijdens de crisis heeft Breda zich van haar beste kant laten zien en voelden we energie vanuit nieuwe sociale initiatieven, onverwachte samenwerkingen en doorbraken die voorheen niet mogelijk waren. Op deze energie bouwen we de komende tijd door en verkennen we verschillende thema's waaronder werk en inkomen, onderwijs en jongeren, gezondheid en lokale sociale en economische initiatieven. Begin 2022 vertalen we deze verkenning in concrete plannen en presenteren we de agenda die Breda verder moet brengen dan voor de crisis.

We weten nog niet hoe de puzzelstukjes van de verschillende herstelprogramma's van onder anderen het Rijk en Europa op zijn plek gaan vallen. Daarom is het lastig om nu al iets te zeggen over onze eigen vertaling naar middelen voor 2022. Als voor de komende begroting helder is hoe coronaherstel er komend jaar financieel uit gaat zien, zullen we de uitwerking daarvan hierin opnemen. Als dat niet zo is dan doen we dit mogelijk later.

DEEL 2 - VAART HOUDEN IN DE BREDASE AMBITIES

De afgelopen jaren hebben we samen met ondernemers, inwoners en partners hard gewerkt aan het mogelijk maken van onze ambities. Een grenzeloos Breda waar iedereen kan wonen en werken en waar werken en ondernemen loont. En waar je optimaal digitaal verbonden kunt zijn als je dat wil. Een groen Breda dat schoon, heel en veilig is, waar iedereen dagelijks kan genieten van onze prachtige omgeving en waar we oog hebben voor duurzaamheid. En een gastvrij Breda waar iedereen welkom is, kan genieten van onze cultuur, een leven lang kan leren, waar we zorgen voor elkaar. In 2022 houden we vaart in onze meerjarentrajecten en de Bredase ambities. Met solide financiën en een voorspelbare lastendruk als kaders voor het verder brengen hiervan.

Vaak spelen deze ambities ook op grotere schaalniveaus; binnen de regio, de provincie, op landelijk of op Europees niveau. Daarom hebben we de afgelopen jaren hard gewerkt aan het verstevigen van onze overheidsrelaties om gedeelde ambities gezamenlijk mogelijk te maken. Via verschillende (lobby) trajecten hebben we onze ambities op de juiste agenda's gekregen. In sommige gevallen heeft dit al geleid tot concrete subsidies en cofinancieringen vanuit Rijk, Provincie en Europa. Denk hierbij aan de aankoop van 't Zoet en het doortrekken van de Nieuwe Mark, maar ook aan het bid dak en thuislozen en Verbeter Breda als onderdeel van het Rijksprogramma 'Leefbaarheid en Veiligheid'.

GRENZELOOS BRED A

Een grenzeloze stad waar werken en ondernemen loont en we armoede tegengaan. Een stad met grootstedelijk karakter waar iedereen kan wonen. Waar we inzetten op de juiste evenementen en het blijven van de Beste Binnenstad. Een stad die (inter)nationaal bereikbaar is en blijft. Zowel fysiek als digitaal. Daar maken we komend jaar werk van!

Werken

In 2022 verstreken we onze innovatie proeftuinen op onder meer het gebied van robotics, gaming en circulariteit. We versterken de sport en geven die meer massa. Daarnaast bewegen we als stad steeds meer richting een kenniseconomie en hebben we in 2022 als opgave het nog beter verbinden en inzetten van onze jonge talenten door te zorgen voor goede aantrekkelijke werk- en woonplekken. Door komend jaar ons bedrijfsaanbod meer onder de aandacht te brengen, willen we net afgestudeerden binden aan Breda.

We creëren daarom ruimte voor de acquisitie van nieuwe bedrijven, onder andere op de Triple-0 Campus en voormalig Gebouw C, waar onder meer incubator Breda gaat landen. Ook geven we meer kleur aan de toekomstige invulling van bedrijfsactiviteiten binnen de gebiedsontwikkelingen CrossMark en 't Zoet. Daarnaast hebben we natuurlijk volop aandacht voor onze gevestigde ondernemers als motor van onze economie. Daarom zorgen we ook komend jaar dat er in Breda een dynamiek ontstaat waarbinnen onze bedrijven kunnen blijven groeien en bloeien.

We gaan ons MKB verder verslimmen en verduurzamen. Middels de MKB-deal gaan we ze helpen om een ICT-slag te maken. Binnen het project SustainABLE gaan 200 Avans studenten zich de komende 3 jaar inzetten om onze bedrijven te adviseren over het verduurzamen. En uiteraard blijven we werken aan een prettig ondernemersklimaat door de inzet van ons ondernemersteam.

Onderwijs- en talentontwikkeling is enorm belangrijk voor de ontwikkeling van onze inwoners, ongeacht waar ze vandaan komen of wonen. Het Rijk stelt hiervoor veel extra geld beschikbaar. Als gemeente blijven we investeren in goede onderwijshuisvesting. Dit doen wij meerjarig door goede afspraken te maken met Breedsaam en Building.

BREDATA brengt ons stappen dichterbij digitale doorbraken om de stad efficiënter te maken en (nog) beter te laten aansluiten op de wereld. De concrete stap in 2022 hiervoor wordt de realisatie van de Smart City Ring, Breda Ring en Brabant Ring. Daarnaast gaan we verder met het 'slim' maken van onze openbare ruimte, bijvoorbeeld door slimme verlichting (op basis van het plan verduurzaming en verslimming openbare verlichting, dit jaar door uw raad vastgesteld). Digitalisering in de zorg is ook één van de speerpunten om de zorg goedkoper en efficiënter te maken.

De andere kant van de medaille van toenemende digitalisering is een toenemende mate van internetfraude en oplichting, nog eens versterkt door de coronacrisis. Daarom besteden we ook in 2022 veel aandacht aan preventieve voorlichting en het cyber-weerbaar maken van onze inwoners en ondernemers.

Stedelijke gebiedsontwikkeling en onze woonambitie

Vaart houden we ook in het realiseren van woningen want de krapte op de woningmarkt blijft ongekend hoog. Grote projecten zoals Blossom, Cosun Park, Havenkwartier en t'Zoet leveren nu en in de toekomst de grootste bijdragen aan het realiseren van onze ambitie om structureel 1500 woningen per jaarte bouwen. Met onze Regionale Investerings Agenda (RIA) pakken we hier onze rol in de samenwerking met de regio. En in het zogenoemde verstedelijkingsakkoord Breda - Tilburg maken we in 2022 met het Rijk afspraken over woningbouw en bereikbaarheid richting 2040.

Wonen is pas fantastisch als het mogelijk wordt gemaakt op de juiste plek, in de juiste vorm en met de juiste voorzieningen. Daarom willen we graag dat bouwplannen voldoen aan onze gebiedsprofielen; daar leggen we de rode loper voor uit en loodsen we indieners van plannen sneller door het proces heen. Ook willen we hiermee voldoen aan de stijgende vraag naar nieuwe woonvormen zoals tiny-houses, goedkope woningen en CPO (collectief particulier opdrachtgeverschap). Starters en ouderen vormen hierin ook een belangrijke doelgroep.

Bereikbaar zijn en blijven geldt natuurlijk net zo goed binnen stad en dorpen. We pakken vaker de fiets of een elektrische deelscooter en we zien steeds meer deelmobiliteitsvormen ontstaan. We hebben dit jaar al stappen gezet met onze nieuwe parkeernormen die inspelen op deze nieuwe vormen van vervoer. Volgend jaar zetten we de eerste stappen in het realiseren van mobiliteit HUBS; lokale knooppunten waar verschillende vervoersvormen samen komen en waar we deelconcepten slimme combineren met hedendaagse faciliteiten zoals een digitaal pakketpunt. Deze HUBS maken de mobiliteitstransitie niet alleen voelbaar maar ook zichtbaar. Ook kijken we naar het verkeer in onze dorpen via onder andere de onderzoeken in Bavel en de gesprekken in Teteringen.

We doen er goed aan om onze bestuurlijke en financiële slagkracht te vergroten door op zoveel mogelijk fronten samen te werken. Dat doen in 2022 door op te trekken met onder andere Tilburg en de Baronie. Komend jaar gaan we door met het

verder verstevigen en benutten van onze relaties met de Provincie, Den Haag en Brussel. Concrete lobby-onderwerpen zijn onder meer Verbeter Breda en het versterken van onze spoorverbinding via de regionale uitwerkingen Toekomst Beeld OV 2040, de Regionale Investeringsagenda en ons verstedelijkingsakkoord Breda - Tilburg.

GROEN BREDA

Een groene stad waar je elke dag kan genieten van de natuur. Waar we oog hebben voor duurzaamheid en werken aan onze circulariteit en de energie transitie. Een stad waar gezondheid, kunst in de openbare ruimte en (top)sport overal en voor iedereen toegankelijk zijn. De schop gaat hiervoor komend jaar meerdere malen de grond in!

Stad in een Park

We geloven er in dat groen-blauw een essentiële rol speelt in de ontwikkeling van onze stad en dorpen. Onze ambitie om een stad in een park te worden is daarom onlosmakelijk verbonden met tal van trajecten en opgaven. Het groeien van stad en dorpen vraagt ook om het maken van scherpe keuzes die invloed hebben op ons leefmilieu. Duurzaamheid is daarin een belangrijk thema dat een rol speelt in het realiseren van onze groene ambitie. In 2022 maken we bewuste keuzes voor de lange termijn, zodat we verantwoord kunnen blijven groeien met ruimte voor (bruikbare) natuur en ecologische verbindingen. Komend jaar gaat onze lang gekoesterde wens om de Nieuwe Mark door te trekken van start. Daarnaast zetten we in 2022 stappen in het verder realiseren van Van Gogh nationaal park.

Circulariteit en energietransitie

Afgelopen jaar maakten we de begroting van afvalservice sluitend en in 2022 bouwen we verder aan een solide positie. Onze ambitie is nog steeds om in 2030 volledig circulair te zijn. Daarom trekken we ons huidige VANG (van afval naar grondstof) beleid komend jaar door. Daarnaast zoeken we creatieve oplossingen voor de gevolgen van klimaatverandering. We zijn trots op de geboekte resultaten met de regionale energietransitie (RES) 1.0. In 2022 volgen concrete acties zoals pilots waarin we vraag en aanbod van (duurzame) elektriciteit afstemmen en het verkennen van de kansen voor een regionaal warmte-bedrijf. Daarnaast geven we uitvoering aan de eind dit jaar vast te stellen transitie visie warmte. Ook zoeken we aansluiting bij het Rijk om ons te helpen om de doelen uit het Klimaatakkoord voor 2030 te realiseren, niet in de laatste plaats voor de cofinanciering van de benodigde middelen.

Gezondheid en sport

Met het lokale preventieakkoord hebben we een eerste stap gezet naar een betere gezondheid van onze inwoners. Gezondheid gaat hand in hand met sport en beweging. De coronacrisis heeft ons laten zien hoe belangrijk dit is. Daarom willen we ook in 2022 de Bredanaars in beweging krijgen en houden. Dat kan bij onze verschillende sportverenigingen, maar in toenemende mate ook in de openbare ruimte. Door het tijdelijk plaatsen van de Sport Container en na de realisering van extra permanente sportplekken.

Het Talentencentrum dat volop in ontwikkeling is, faciliteert niet alleen de doorontwikkeling van (top)sporters uit Breda en de regio, maar zal ook een impuls geven aan de sportbeleving in de wijk Hoge Vught. Daarmee beginnen we nu al door deze plek te benutten voor tijdelijke activiteiten en het faciliteren van onverwachte ontmoetingen.

GASTVRIJ BREDA

Een gastvrije stad waar we aandacht hebben voor alle doelgroepen. Extra impulsen geven aan gebieden die anders mogelijk verder achterop zullen raken. Waar we zorgen voor elkaar, met passende zorg op de juiste plek. Een stad waar we liever voorkomen dan genezen en waar een leven lang leren altijd een mogelijkheid is. Met vernieuwende aanpakken zetten we hier komend jaar extra stappen op.

Verbeter Breda

Met de Verbeter Breda aanpak - het verbinden van bestaande wijken die een impuls nodig hebben met nieuw te ontwikkelen gebieden - gaan we daar iets aan doen. De barrièrewerking van de Noordelijke rondweg is in eerdere fases zeer nadrukkelijk besproken en er ligt nu een onderbouwd plan om die barrière te slechten. In 2022 werken we verder aan een haalbaarheidsstudie. De komende jaren gaan we werken aan een fysieke én sociale verbinding van verschillende wijken in de

stad om de kloof te dichten tussen Bredanaars die vooruitgaan en Bredanaars die achterop raken. Het kunnen hebben van gelijke kansen is belangrijk vertrekpunt. We kijken hierbij ook zeer nadrukkelijk naar het recent opgeleverde rekenkamerrapport over segregatie. Uw raad heeft hier verschillende moties over aangenomen die hierbij worden betrokken.

Een meerjarentraject van de stad en ook door de stad getrokken, met de gemeente als belangrijke stakeholder. Daarom werken we in 2022 aan een daarbij passende governancestructuur en bouwen we samen met onze partners en bewoners verder aan de meerjarenvisie. Komend jaar pakken we al participatieprojecten op en realiseren we quick-wins waar mogelijk. Geheel in de gedachten van het programma.

Door Verbeter Breda proactief in verschillende Rijksprogramma's te agenderen, hopen we in 2022 extra middelen te genereren voor dit gebied. Bijvoorbeeld voor het verduurzamen van bestaande woningen via het Volkshuisvestingsfonds en ook met Krypton - onze aanpak op talentontwikkeling van jongeren in de Hoge Vught - gaan we ook in 2022 goede stappen zetten.

Wmo

Binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is er de afgelopen jaren veel gebeurd en bereikt. De toegang via het netwerk Zorg voor elkaar Breda loopt goed, in de wijken wordt intensief samengewerkt tussen maatschappelijke partners en partners in de zorg, noodzakelijke financiële maatregelen zijn gerealiseerd en de kwaliteit van zorg en de cliënttevredenheid zijn hoog gebleven. We hebben een richtinggevende en duurzaam bestendige visie waarin de beweging naar de voorkant centraal staat. In 2022 blijft deze inhoudelijke koers leidend voor de uitvoering van de Wmo in Breda. Inhoudelijk liggen we op koers, maar financieel is het huidige budget ontoereikend.

In de loop van 2021 of 2022 geeft een nieuw kabinet naar verwachting meer duidelijkheid over de toekomst van de Wmo. Belangrijkste onderwerpen daarin zijn het abonnementstarief, een passend budget voor de groeiende gemeentelijke zorgtaken in het licht van de vergrijzing en de afbouw van intramurale zorg. We gaan ervan uit dat het nieuwe kabinet over de brug komt met extra middelen zodat we passende zorg kunnen blijven bieden aan alle Bredanaars die het nodig hebben. En we rekenen op een afschaffing van het abonnementstarief. Deze landelijke lijn is bepalend voor de financiering van de Wmo in de jaren 2023 en verder. Mocht het kabinet niet overgaan tot het afschaffen van het abonnementstarief of tot het verschaffen van aanvullende middelen dan zullen we in de loop van 2022 in lijn met de raadsmotie 'Huishoudelijke Ondersteuning WMO?!' maatregelen voorstellen om het effect van het abonnementstarief te dempen en de ambities in lijn brengen met beschikbare middelen.

De landelijke financiële keuzes zijn van groot belang. Maar er zijn lokaal ook een paar punten waar we in 2022 extra op gaan inzetten om de Wmo financieel gezond te houden:

We gaan kijken naar kleine wooneenheden, specifiek voor mensen die vanuit beschermd wonen of dakloosheid kunnen doorstromen naar een eigen woonomgeving (met mogelijk lichte begeleiding). Voor deze ongeveer 120 cliënten die eigenlijk zelfstandig kunnen wonen maar geen geschikte woning kunnen vinden, zouden we ongeveer 2 miljoen euro meer vanuit de Wmo kunnen besparen.

We zien een sterke groei van de doelgroep 18-27-jarigen in Wmo begeleiding. Dat is deels te verklaren door de negatieve invloed van Corona op jongvolwassenen. Maar de groei is al langer gaande. Daarom willen we in 2022 investeren in een betere en langere begeleiding van jongeren met jeugdhulp die 18 worden, om te voorkomen dat die te snel 'automatisch' de Wmo in stromen. Daarnaast onderzoeken we of we extra aandacht kunnen geven aan de jongeren die zijn ingestroomd als gevolg van Corona. Om te zorgen dat ze bij het verder openen van de samenleving weer snel op eigen benen kunnen staan.

Door in te zetten op doorstroming naar wonen kunnen we een slag maken. Door jongeren met jeugdhulp beter voor te bereiden op hun volgende levensfase en door de beweging naar de voorkant als kompas te hanteren, houden we beter grip op de kosten.

2022 Zal financieel gezien een transitiejaar worden waarin helderheid vanuit het rijk komt. Met deze kennis kunnen we gezamenlijk de financiële kaders voor 2023 en verder opstellen. Omdat 2022 nadrukkelijk een transitiejaar betreft, willen we vooralsnog geen aanvullende beleidsrijke maatregelen nemen binnen de Wmo en vangen we het verwachte tekort incidenteel

op vanuit de algemene middelen.

Jeugd

Op het brede terrein van jeugd hebben we in de afgelopen jaren veel ontwikkelingen gezien. Ook zijn we op dit moment met een aantal aanzienlijke ontwikkelingen aan de slag. Zoals de norm voor opdrachtgeverschap en het optimaliseren van het zorglandschap voor de jeugdigen en ouders in Breda. Ontwikkelingen die we nu vast pakken en de koers gaan zetten voor de jaren daarna. We houden vast aan het uitgangspunt dat voorkomen beter is dan genezen en we blijven daarom inzetten op preventie.

We hebben kunnen vaststellen dat de vraag naar jeugdhulp na een langere periode van Coronamaatregelen sinds eind 2020 oploopt. Dit terwijl het stelsel van jeugdhulp al de nodige druk kent. We blijven daarom onverminderd met de jeugdzorgaanbieders, maatschappelijke partners in het voorliggend veld, ouders en jeugdigen kijken naar de beste manier om de juiste zorg, op het juiste moment op de juiste plaats te blijven borgen.

Hierop zijn ook verschillende aanpakken geformuleerd en in uitvoering. Een belangrijke koppeling die we maken is tussen de doelen van het beleidskader 'Samen voor onze Toekomst en de ambitie van Verbeter Breda, die op elkaar aansluiten en waar we een langjarige inzet over collegeperiodes heen zien.

Financieel gezien is het voor de jeugdhulp de afgelopen jaren turbulent geweest. Het macrobudget is aantoonbaar te laag en is enkele keren incidenteel en tussentijds verhoogd door het rijk. Zo ook recent nog voor het jaar 2021.

Hierdoor zijn de eerder geprognoseerde tekorten deels opgelost. Omdat onze maatregelen pakketten bijdragen aan inhoudelijke versterking van onze aanpak rondom jeugd, zetten wij deze onverminderd door. We hebben vertrouwen dat de uitkomst van de arbitragezaak tussen gemeenten en rijk ervoor zorgt dan er vanaf 2022 financieel voor jeugdhulp geen knelpunt meer is.

Met de toekomststoel betrekken we kinderen bij het opstellen van al ons beleid en hebben we oog voor wat zij echt nodig vinden. Deze uitkomsten borgen we goed in de uitvoering van onze plannen.

Nieuwe Wet Inburgering

Op 1 januari 2022 wordt de Nieuwe Wet Inburgering van kracht. Vanaf dat moment worden gemeenten verantwoordelijk voor de inburgering van nieuwkomers. De verwachting is dat de inburgering succesvoller verloopt als gemeenten de eindregie voeren en zicht houden op de vorderingen. In de uitvoering willen we statushouders bij voorkeur leiden naar het hoogst haalbare taalniveau (liefst niveau B1) en een brede kennis van de Nederlandse maatschappij. Taal is de belangrijkste sleutel tot een goede integratie. En tot het economische en maatschappelijk op eigen benen kunnen staan. Hierover bent u eerder al geïnformeerd.

TOT SLOT

Middels deze kaderbrief hebben we u onze kijk op komend jaar gepresenteerd.

Ondanks dat we geen glazen bol hebben en niet ten volle kunnen voorspellen wat de toekomst ons gaat brengen, hebben we getracht in deze brief de door ons beoogde richtingen voor 2022 te schetsen, die we willen verwerken in de begroting van 2022.

Een jaar dat ons opnieuw zal vragen om flexibel mee te bewegen met de invloed van Corona op de samenleving en om van de nood overall waar mogelijk een deugd te maken. En ook een jaar waarin we afmaken waar we aan begonnen zijn om uiteindelijk een vitaal, gezond en fijn Breda en haar dorpen te kunnen nalaten aan een volgend college.

We kijken uit naar uw raadsbehandeling van deze kaderbrief.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Breda

* Klik rechts op de tab 'Meer' voor een afschrift van de getekende brief.

BIJLAGE 1 - FINANCIËLE POSITIE

Solide financiën en een voorspelbare lastendruk zijn en blijven ons uitgangspunt. Toch zijn we voorzichtig met onze verwachtingen voor 2022. Met de huidige verdeling van het gemeentefonds wordt het voor een hoop gemeenten steeds lastiger om de financiën kloppend te krijgen. We blijven actief roepen richting het Rijk om dit te veranderen. Maar in de tussentijd vraagt het op een aantal onderdelen ook om het durven maken van keuzes. In dit laatste deel van deze kaderbrief delen we onze actuele financiële positie en schetsen we het financieel perspectief voor de periode 2022-2025. Dat doen we aan de hand van het meerjarenperspectief, het meerjareninvesteringsplan en ons weerstandsvermogen.

Financieel meerjarenperspectief 2022-2025

De huidige stand inclusief vertaling van deze kaderbrief is als volgt:

<i>Bedragen x € 1 miljoen</i>	2022	2023	2024	2025
Startsaldo	-0,02	0,58	3,14	0,93
Decembercirculaire 2020	-0,58	-0,75	-0,77	-0,77
Jaarschijf 2025	0	0	0	5,43
Saldo	-0,6	-0,17	2,37	5,59
Claim rijk jeugd	-1,6			
Claim rijk WMO	-3,9			
Update saldo	-6,1	-0,17	2,37	5,59
Middelen jeugd	1,6			

WMO Maatregelen/dekking algemene reserve	3,9			
Lagere kapitaal lasten door onderuitnutting	1	1		
Herverdeling gemeentefonds		PM	PM	PM
Update saldo voor kaderbrief	0,4	0,83	2,37	5,59

- Landelijk zijn er diverse ontwikkelingen die een (positieve) invloed gaan hebben op ons meerjarenperspectief. Helaas is het nu nog te vroeg om daar concreet iets over te kunnen zeggen. Herverdeling van het gemeentefonds per 2023. Begin 2021 is er door het Rijk een nieuw verdeelmodel gepresenteerd. Het voorlopige effect voor Breda is, met een groei-model van maximaal € 15 per inwoner per jaar, een voordeel van € 42 per inwoner. Totaal betekent dat ongeveer € 7,7 miljoen in 2025. Dit verdeelmodel is ter consultatie voorgelegd aan het ROB en de VNG voordat het kan worden voorgelegd voor bestuurlijke besluitvorming. Het ROB heeft meerdere vragen gesteld en het is duidelijk geworden dat er in juni een nieuw voorstel voor het verdeelmodel wordt gepubliceerd. Het is momenteel nog onbekend wat de gevolgen van de aanpassing zijn.
- De effecten van corona op korte en lange termijn en daarmee samenhangende compensatie vanuit het Rijk.
- Meicirculaire 2021. Eind mei wordt de meicirculaire 2021 gepubliceerd.

Meerjareninvesteringsplan

Ten opzichte van de begroting 2021 ontwikkelt het meerjareninvesteringsplan zich als volgt:

<i>Bedragen x € 1 miljoen</i>	2022	2023	2024	2025
Geplande investeringen	66,7	52,4	42,5	0,0
Vrije investeringsruimte	1,3	0,2	1,8	25,8
Saldo actueel	68,0	52,6	44,3	25,8

*Exclusief de restantbedragen 2020 en investeringen 2021 van in totaliteit ongeveer € 110 miljoen.

Bij de begroting 2022 volgt een actualisatie van het meerjareninvesteringsplan. Bij de ontwikkeling van het instrument kijken we naar de wijze van opbouw van proces en structuur zoals gebruikt wordt door het Rijk in de structuur van het MIRT. Op deze wijze doorloopt het traject verschillende fasen van ambitie naar uitvoering. Iedere overgang van fase vraagt om besluitvorming, waardoor het mogelijk is om tussentijds bij te sturen, te faseren, te beëindigen of te (her)prioriteren. Daarbij zal ook invulling worden gegeven aan jaarschijf 2025.

Actueel weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bedraagt momenteel € 58,1 miljoen en is als volgt opgebouwd:

<i>Bedragen x € 1 miljoen</i>	2022	2023	2024	2025
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	93,8	104,1	113,7	125,1
Risicoprofiel (inclusief risico's Corona)				67,0
Beschikbaar weerstandsvermogen				58,1

Om de risico's van € 67,0 miljoen af te dekken heeft de gemeente in 2025 € 125,1 miljoen als weerstandscapaciteit beschikbaar. Het weerstandsvermogen is het saldo van de weerstandscapaciteit minus het risicoprofiel en bedraagt € 58,1 miljoen (€125,1/-€ 67,0 miljoen). Dit betekent dat als de risico's zich voordoen, we de beleidsuitvoering kunnen voortzetten. Bij de begroting 2021 bedroeg het weerstandsvermogen € 44,7 miljoen.

